

A. M. Piskalo:

GEOMETRIA AZ 1-4. OSZTÁLYBAN

A geometriai képzetalkotás problémái az alsó tagozatos tanulóknál
(Tankönyvkiadó, Budapest, 1977.)

A könyvben tárgyalt anyag annak az egységes általános iskolai geometria oktatási rendszernek a része, melyet a Szovjet Tudományos Akadémia Pedagógiai Intézetében az általános és politechnikai képzéssel foglalkozó tagozat matematika oktatási szekciója dolgozott ki, és kísérletileg ellenőrizt. A könyv a szerző és egy tanárkollektíva hosszú kísérleti munkájának eredményét tárja az olvasó elé.

Az első fejezet az általános iskolai geometriatanítás alapvető problémáit tárgyalja. Elemzi a hagyományos módszert és annak fogyatékoságait, majd arra a kérdésre ad választ, hogyan küszöbölhető ki ennek a rendszernek fogyatékoságai. Szempontokat ad a geometria tananyagának célszerű összeállításához, néhány didaktikai szempontot elemez, és munkamódszert javasol.

További négy fejezet az 1-4. osztályos geometria anyagának tanítási rendszerét ismerteti.

Részletezi az egyes osztályokban tanítandó anyagot, felsorolja az elsajátítandó szakkifejezéseket, a megszerzendő gyakorlati ismereteket és készségeket, a felhasználandó szemléltető eszközöket és szerszámokat – külön szövege az egyes tanulók által használandókról, illetőleg az osztálymunkában alkalmazandókról.

Az utolsó, a hatodik fejezet a tananyag feldolgozásához ad módszertani útmutatást, az egyes osztályokra vonatkozó tagolásban.

A Szovjetunió tizosztályos iskoláinak első négy osztályában igen magas színvonalon tanítják a geometriát. A hazánkban jövőre bevezetendő reformtanterv is nagy gondot fordít a geometria alsó tagozatos oktatására. A könyvben felsorolt anyag részben hasonló, részben azonos témaköröket tartalmaz mint a „geometria, mérés” hazai reformterve. Épp ezért Piskalo geometriája nemcsak komoly segítséget, de sok hasznos ötletet is adhat a geometria tanításához – főleg az alsó tagozatban tanító kártársaknak.

Bor Pálné

L. K. Graugyina-V. A. Ickovics-L. P. Katlinszkaia:

GRAMMATYCSESZKAJA PRAVILNOSZTY RUSSZKOJ RECSI (Izd-vo „Nauka”, Moszkva, 1976.)

Egy-két hónappal ezelőtt az utóbbi évek egyik legérdekesebb, legújserűbb és legszínvonalasabb kiadványa jutott el korlátozott példányszámban

a hazai idegennyelvű könyvesboltokba: egy stilisztikai-grammatikai gyakorisági „szótár”, aminek már évek óta hiányát érezte a hazai oroszoktatás is.

Tudtuk, hogy a nyelvi jelek kapcsolódási törvényei másképp érvényesülnek az orosz irodalmi és a beszélt nyelvben ma is („200 grammov – 200 gramm”), ami a kettős alakok („dubletnije formi”) létjogosultságának az egyik alapját képezi, de vajmi kevés fogalmunk volt arról, hogy ezeknek a kettős alakoknak mi a *statisztikai arányuk* a nyelvhasználatban. L. K. Graugyina-V. A. Ickovics-L. P. Katlinszkaia „Az orosz beszéd grammatikai helyessége”) „Grammatycseszkaja pravilnoszty russzkoj recsi”) c. könyve épp erről a nagyon lényeges kérdéstről igyekszik informálni bennünket – kolosszális szakirodalom, szociolingvisztikai felmérések stb. adatainak a felhasználásával.

A grammatikai-stilisztikai variánsok egyik vagy másik formája felhasználásának lehetőségeit a szerzők motiválják, magyarázzák, a nyelv különféle szféráiból gyűjtött idézetekkel illusztrálják. A „v cehe – v cehu” típusú variánsok esetében a szerzők a 443/212-es abszolút számban kifejezett gyakoriság mellett a százalékarányt (67,63%/o–32,37%/o) is megadják a könyvben (134. lap), ami világos képet ad az orosz tanárnak arról, hogy merre is tart az általános tendencia.

A több mint 450 oldalas könyv egy sor olyan problémát érint igen komoly szakmai igényességgel (s a szubjektivizmus minimumra csökkentésével), amik így vagy úgy már az általános iskolai oroszoktatásban is ott vannak, avagy amikhez az egyéni továbbképzés során el kellene jutnia minden igényes orosz tanárnak. Íme csupán néhány kérdés a könyvből:

1. „dvoje jazslej” v. „dvoje jazsel”? (129. lap);
2. „nyeszkolko polotyenyec” v. „nyeszkolko polotyencev”? (132. lap);
3. Kapcsolódhat-e a „kofe” (= feketekávé) orosz szóhoz semleges-nemű jelző v. múlt idejű állítmányi forma? (77–80. lap);
4. Ragozható-e orosz szövegben Kun Béla neve? (163. lap);
5. Ragozzák-e az oroszok a TASZSZ abbreviaturát? (166–170. l.);
6. Milyen nemű a ZSEK avagy a FIAT abbreviatura az oroszban? (83–85. lap) stb.

Ezek a kérdések – a többi sok-sok mellett – a változásban levő orosz nyelv néha akut kérdései, amikre egyértelmű, világos és dogmáktól mentes válaszokat kaphatunk a Sz. G. Barhudarov-I. F. Protcsenko-L. I. Szkvorcov szerkesztésében megjelent tanácsadó szótárból, amely mindig világosan állást is foglal a kettős alakok vonatkozásában – az irodalmi norma szemszögéből.

A könyv felbecsülhetetlen értékét és unikumjellegét nem csökkenti az sem, hogy az anyagban

közölte néhány ún. magyar tulajdonnév („Popa”, 163. lap; „Pjer Kot”, 157. lap) első olvasásra számunkra ismeretlen.

Szeretnénk hinni, hogy az olyan mű, mint a „*Grammatyicseszkaja pravilnoszty russzkoj recsi*” nagy hasznára lesz a hazai oroszoktatásnak éppúgy, mint a hazai ruszisztikának. Az orosz szó-táráris kimagasló egyénisége. Szergej Ivanovics *Ozsegov* emlékének szentelt kiadvány kézirat formájában megvitatásában a Szovjetunió oly kitűnő ruszisztái vettek részt, mint pl.: F. P. Filin, N. Ju. Svedova, V. G. Gak és V. G. Kosztomarov.

Dr. Hajzer Lajos
Pécs

PEDAGÓGIAI LEXIKON

Második kötet, G–K.

(Akadémiai Kiadó, Budapest, 1977. 496. l.)

A Pedagógiai Lexikon első kötetének megjelenését öröndetes gyorsasággal követte a második kötet, amely G-től K-ig tartalmazza a lexikon anyagát.

Az első kötetről elmondottak nyilvánvalóan érvényesek a második kötetre is, mivel ez utóbbi szerkezeti felépítésében természetesen követi az első kötetnél érvényesített elveket. Ennek megfelelően tartalmi anyagában ez a kötet is nagyon széleskörűen tárgyalja a pedagógia és a vele kapcsolatos tudományok ismeretanyagát. A második kötet elemzésénél talán ezt a tulajdonságát emelhetjük ki leginkább. A lexikon szerkesztőinek figyelme valóban mindenre kiterjed, ami a pedagógia múltbeli történetével, illetve jelen helyzetével összefüggésben van. Ezért olvashatunk pl. az író-olvasó találkozóról, mint az irodalmi művelődés egyik formájáról. Ez a széles körű anyagáttekintés is meggyőzhet bennünket arról, hogy a pedagógia milyen mélyen hatotta át társadalmi életünk legkülönbözőbb területeit. A kötetbe került „iskola” fogalom pl. több összetételben is jelzi az iskola életének, oktató-nevelő munkájának tartalmi, szervezeti változását, az iskola kiszélesedett kapcsolatát a társadalom egészének életével. Ugyanilyen okokból vált sokoldalú összetételre alkalmas fogalomká az „ifjúság” szó is s a lexikon jelentőségének megfelelően alaposan ismerteti az Ifjúsági Törvényt. A „komplex” szó több kapcsolatba is utal e fogalom előtérbe kerülésére az oktató-nevelő munkában (komplex séta, komplex szemléltetés, komplex munka.) Néhány címszó esetében a pon-

tos elemzés mellett – éppen e fogalmak aktualitása miatt – lehetett volna az irodalmat is megjelölni (pl. komplex tantárgy, képességvizsgálat). A szocialista pedagógia jelentős nevelési feladatai közül e kötet behatóan tárgyalja a közösségi nevelést és az ezzel kapcsolatos fogalmakat, valamint az e kérdéssel foglalkozó filozófiai, pedagógiai irányzatokat, nevelési eredményeket. A lexikon két címszóban is kitér e problémakörre (iskolaközösség, közösség). (Bántó sajtóhibaként szerepel a 466–467. oldalon a „közösségi nevelés”.)

Különös érdeklődésre számíthatnak azok a címszavak, amelyek a korszerű törekvésekről adnak összegzést, mint pl. kibernetika és didaktika. A kötet egyébként is gazdag a különböző pedagógiai irányzatok ismertetésében (individuais pedagógia, konduktív pedagógia, kísérleti pedagógia stb.) A kötet anyagának gazdagsága következtében mindegyik iskolatípus tanára megtalálhatja a számára leginkább érdeklődésre számítható elméleti és gyakorlati pedagógiai fogalmak elemzését.

A kötet szerkesztői – elsősorban az egyes iskolatípusok ismertetésekor – élnek a statisztikai adatok táblázatos közlésének lehetőségével. A tanulók-tanárok létszámának alakulását talán lehetett volna teljesebb fejlődési folyamatában ábrázolni, különösen a felszabadulás óta. Igaz, ez a kötet terjedelmének növelését jelentette volna, de szemléletesen ábrázolta volna az adott iskolatípus fejlődési vonalát.

E kötetben is tárgyilagos értékelést olvashatunk olyan egyéniségekről, akiknek megítélése nem volt problémamentes (Klebsberg Kuno, Kornis Gyula). Gondos elemzést találunk mind a magyar közoktatásügy (Kármán Mór, Imre Sándor, Kemény Gábor, Kodály Zoltán), mind az egyetemes neveléstörténet kiemelkedő képviselőiről (Krupszkaja, Herbart).

A szerkesztők gondosságát mutatja az is, hogy az 1977-ben megjelent kötetben már az 1977-es adatokat is szerepeltetik.

A sok címszó közül hiányoljuk az IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) szerepeltetését. Valószínűleg az osztályozás, tudásmérés tárgyalásánál e hiány pótolható lesz, mivel ez a fogalom az első kötet Association címszónál sem szerepel.

E kötet olvasása is sok új ismerettel gazdagíthatja a pedagógusok ismeretanyagát.

Dr. Bereczki Sándor

SZEGEDI MŰVELŐDÉSELMÉLETI NYÁRI EGYETEM KIADVÁNYAI

Hatodik alkalommal fogadta 1977 nyarán a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Csongrád megyei bizottsága a művelődés legkülönbözőbb területén dolgozókat a Művelődéseméleti Nyári Egyetemen. A rendezvény méltó párja a TIT Pedagógiai Nyári Egyetemének, mely az idén tizennegyedszer várta látogatóit.

Indulása óta fő jellemzője mindkét nyári egyetemenek, hogy mindig *időszerű* kérdésekkel foglalkozott, olyan *elméleti* kérdésekkel, amelyeknek megismerése fontos a *gyakorlatban* dolgozó népművelők, pedagógusok számára. Külön érdeme a rendező szervnek, hogy az elhangzott előadásokat (teljes terjedelmében vagy rövidítve) kiadványban jelenteti meg, mely elsősorban a nyári egyetem hallgatói között kerül terjesztésre. A kiadványok ma már sorozattá álltak össze, és jól hasznosíthatók a közművelődés *oktatásában* is.

Eddig a következő kötetek jelentek meg:

1. *Művelődés és szocializmus*

A kötet az 1972-es nyári egyetem előadásait tartalmazza. Az első előadásorozat főleg az általános művelődésemélet kérdéseivel többek között a kultúra és a műveltség fogalmával, a művelődés szerepével, kulturális életünk szerkezetével és a tudományos technikai forradalommal foglalkozott.

A kötet – mint a szerkesztő, dr. Vonsik Gyula is felhívta rá a figyelmet – „jegyzőkönyvszerű”, tehát különböző koncepciójú előadások sorakoznak egymás után, tükrözve e forrongó tudományág jellegéből fakadó nézetkülönbségeket. Különbözőképpen értelmezik az e témákkal foglalkozó kutatók a kultúra, a művelődés és műveltség fogalmát. Ezek a nézetkülönbségek természetesen vitákat hozhatnak.

2. *Andragógia, felnőttoktatás* (1973)

A kötet a felnőttnevelés kérdéseivel foglalkozik. Attékinti a felnőttoktatás történeti fejlődését, mai rendszerét, szakágait, majd módszertani jellegű tanulmányokat közöl és tájékoztat a felnőttoktatás külföldi eredményeiről.

A szerkesztők a felnőttnevelés átfogó képének megteremtésére törekedtek. A kötet az andragógia és a közművelődés elméletének oktatásához jól felhasználható.

3. *Közművelődés* (1974)

A téma különösen időszerű volt. Az MSZMP Központi Bizottsága 1974. március 19–20-án foglalkozott a közművelődés helyzetének és fejlesztési feladatainak elemzésével. Mint a kötet szerkesztője, dr. Vonsik Gyula írta: „A cél

alapvetően a párthatározathoz való kapcsolódás megteremtése volt, de ezen túl két konkrét elképzelést is magába foglalt. Az egyik ideológiai jellegű, vagyis egy olyan, lehetőleg az előadásokban egymáshoz kapcsolódó szemléleti rendszer formálása, ami a párthatározatból fakad, a másik a konkrét feladatok elméleti és művelődéspolitikai alapjainak megmutatása és ezzel együtt az összefüggések érzékeltetése.” (3. köt., 3. p.)

A tanulmányok elemzik a közművelődés helyét a kulturális forradalomban, a tudományos technikai forradalom és a közművelődés kapcsolatát, a közoktatás és közművelődés egységének szükségességét, a közművelődés párt- és állami irányításának kérdéseit, gazdasági problémáit és fejlesztésének távlatait.

4. *Ízlés és műveltség – ízlés és társadalom* (1975)

A negyedik kötet az ízlést vizsgálja. Fogalmát, fogalmi fejlődését, az ízlés kapcsolatát a műveltséggel, a tudással, a magatartással és a divattal, s számot ad arról, hogyan alakult az ízlés az NDK-ban az utolsó évtizedben.

5. *Munkásművelődés* (1976)

Izgalmas, igen időszerű az ötödik kötet tárgya is. A munkásművelődés segítése kiemelt társadalmi feladat. „A munkásművelődés tárgyalásának ... az a dialektikája, hogy egy meghatározó tényezőt kell vizsgálnunk, de mindazzal a tágabbal, egyetemesebbel is összefüggésben, amelyet meghatároz. S ennek az általános módszernek a kulcsa éppenséggel a munkásosztály politikai vezető szerepének természeté, jellege. A munkásművelődés helyes értelmezése épp ebben a vonatkozásban közvetlenül függ össze a munkásosztály vezető szerepének marxista-leninista megítélésével. Közlebről: a munkásművelődés azért társadalmunk kulturális felemelkedésének kulcskérdése, mert a munkásosztály egész szocialista társadalmunk vezető ereje.” (Dr. Tóth Dezső: Megnyitó. 5. kötet., 13. p.)

A nyári egyetemen az előadók elemezték a munkásosztály fogalmának tartalmát, foglalkoztak a munkásosztály társadalmi helyzetének vizsgálatával, a munkásság termelési kultúrájával, politikai műveltségével, ízlésével, a munkások ábrázolásaival a művészeti alkotásokban.

6. *Művelődésszociológia* (1977)

A hatodik előadásorozat a közművelődés pszichológiai kérdéseivel foglalkozott. Ezen belül a személyiség értelmezésének kérdéseivel, az ifjúkor és az öregkor sajátosságaival, a befolyásolás és meggyőzés lélektani alapjaival, a műveltségi szükséglet tudatosításával, a művelődési befogadással, a művelődési befogadás pszichológiai problémáival.

A művelődépszichológia is olyan tudományág, amellyel a közművelődésben dolgozóknak célszerű foglalkozniuk. A népművelő feladata különböző életkorú emberek művelődésének segítése, és ehhez megfelelő pedagógiai és pszichológiai felkészültség szükséges.

A művelődépszichológia viszonylag új tudományág, így a nyári egyetem előadásai szellemi izgalmat jelentettek a résztvevőknek.

A kötetek részletes elemzésére e helyen nincs lehetőségünk. Ezekről a kérdésekről igen sok

helyen jelent meg tanulmány, de ritkán kerülnek az azonos témájúak kötetbe.

A tanárképző főiskolákon egyelőre kevés a jegyzet. E kiadványok jó segédanyagok a hallgatók számára. Egy-egy kötet 800–1000 példányban jelenik meg. Keveselljük. A magasabb példányszám bizonyára a kiadások növekedésével járna, mégis keresni kell a lehetőséget, hogy a kötetek minden érdeklődőhöz eljuthassanak.

Dr. Laczó Katalin

Koroknai Zsuzsa:

ÍGY ÉLT LENIN

A kötet címlapján azzal a mosolygós Lenin-portréval találkozunk, amelyet a sokféle Lenin-ábrázolás közül legszívesebben örzünk emlékeztünkben. Jól választottak a kötet szerkesztői – ez a kép, ez a mosoly igazán kedvet csinál az olvasáshoz. Jól nézzük meg ezt a Lenin-portrét azért is, mert kalauzunk lesz a könyv olvasása közben, és ha a kötetet letéve, behunytt szemmel majd újra magunk elé képzeljük azt a férfit, akinek forradalmas életútjával megismerkedtünk, tudatunk finom emlékdörz lemezéről ugyanez az arc fog ránk visszamosolyogni.

Akik számára ez a könyv íródott, azok már tudnak egyet-mást Lenincről, hisz óvodás koruk óta tanultak róla verseket, dalokat, hallottak, olvastak róla történeteket, látták arcmását az ünnepségeken.

A könyv írója éppen arra vállalkozott, hogy ezt a sok színes képet, tarka ismerethalmazt sorrendbe rakja, s végső soron a tankönyveknél részletesebb, alaposabb, ugyanakkor az ifjúsági életrajzregények izgalmas leírásaival is vetekedő olvasmányt adjon tanítványaik kezébe.

Az írói kísérlet sikerrel járt. Azzal persze nem bízathatjuk ifjú olvasóinkat, hogy könnyű olvasmányt vesznek a kezükbe. Nem számoltam össze, de több tucat könyvcímmel, jelentős – de a tankönyvekben nem szereplő – eseménnyel, évszámmal szembesít bennünket az író. A gazdasági, társadalmi és politikai élet számtalan fontos alapfogalmával kell olvasás közben a gyermekeknek megismerkedniök, mielőtt tovább lapoznának. Ajánlatos tehát arra kérni őket, hogy olvasás közben tartsák kezük ügyében az Új magyar lexikont, az Idegen szavak szótárát, a Munkásmozgalmi Lexikont és más alkalmas kézikönyveket, hogyha megakadnak, legyen miben megfogódzaniok.

Csakhogy attól tartok, kevesen fogadnák meg a tanácsunkat, hiszen Lenin élete nemcsak politikai harcokban, jelentős művek megalkotásában, de izgalmas eseményekben is bővelkedik, s ez az izgalom úgyszólván arra készíti őket, hogy együtt haladjanak az életmű sodró lendületével. Éppen ezért maradjunk csak annyiban, hogy az első olvasások inkább a cselekményre ügyeljenek, másodsorra nézzenek majd alaposan utána az olvasottaknak!

A könyvben számtalan, ritkán látható, korabeli fényképpel is találkozhatunk. Ezek a képek olyan világról adnak hírt, amely gyermekeinknek már történelem!

Nem szeretnék jóslatni, de szinte biztos vagyok benne, hogy legnagyobb figyelemmel az ifjú Leninről szóló fejezeteket olvassák majd.

Talán nem lesz számukra érdektelen, ha a továbbiakban elgondolkoznak azon: mit örzött meg Vlagyimir Iljics a férfikor éveire a gyermek-Lenin, az ifjú-Lenin lelki arculatából. És persze az sem lesz érdektelen, hogy sok-sok tanulóval, szívből munkával mit tett mindehhez hozzá!

„Még lehet – teszi fel a kérdést a könyv írója – fölösleges fontoskodásnak látszik egy nagy történelmi személyiség gyermekkorának olyan apróságait följegyezni, hogy hánykor kelt fel, mit csinált reggelente. Csakhogy a lélektan tudományosan bebizonyította: milyen nagy szerepe van a felnőtt ember jellemének, szokásainak alakulásában a gyermek- és kamaszkori beidegződéseknek.” Tanulságos dolog ennek a megállapításnak igazságát Lenin életén végigkísérni!

Érdekes könyv Koroknai Zsuzsa műve. Jó életrajz, de több is annál. Egy kicsit a mi egész XX. századunk története!

(Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest.)

Dr. Csulák Mibály

Komornik Ferenc:

SZOVJETUNIO

Szovjetunio címmel megjelent a Képes Földrajz sorozat újabb kötete. A gazdagon illusztrált, tartalmas munka egyik legértékesebbje a sorozatnak. A szerző 239 oldalon, két nagy fejezetben ismerteti Földünk első szocialista országát.

A szovjet ország és népei c. fejezetben áttekintést ad az ország népeinek történetéről. Nyomon követhetjük az egykor élt, vagy ma is élő népek történetét Urartu rabszolgatartó birodalmától (i. e. IX. század) a Szovjetunio 10. ötéves tervének elfogadásáig (1976). Ősi szentélyek, középkori várak, hagyományok templomok, ikonok, modern lakónegyedek, erőművek, üzemek képei teszik szemléletessé a múltat és jelent.

A második fejezet – A Szovjetunio térképe előtt – a hatalmas ország jellegzetes tájainak, ősi és új, modern városaival, bányavidékeivel, nagy kiterjedésű erdősegeivel, gazdag állatvilágával ismerteti meg. A Volga vidéke, az Ural, a tajga, Kamcsatka és a „pipázó” Kurili-szigetek, a „borostyánország” városai, a mai Etekköz (Ukrán SZSZK), a grúz hadiút, a „fekete sivatag országa” változatos tájai sorakoznak. Moszkva, Leningrád, Murmanszk, Bratszk, Vlagyivosztko, Kíev, Tbiliszi utcáin, terein járunk a könyvet olvasva. A lapokon meglevenedik a szovjet emberek élete. Az üzbeigisztáni szüretelők, a moszkvai balett táncosai, a csukcs rénszarvaspásztor, a Kopetdag sziklai közé kiránduló pionírok, a május 1-i felvonulók ünneplő tömege, az üzbeig dinnyeárus, az ukrán martinász, mint a szovjet élet mozaikjai sorakoznak.

A századfordulón Oroszország népeinek átlagos életkora 32 év volt, ma 70 év. 1900-ban a lakosság 24°/o-a tudott írni, olvasni, ma már a kötelező középfokú végzettség feltételeinek megteremtésén munkálkodnak. A cári Oroszország 1913-ban 4°/o-kal részesedett a világ ipari termeléséből, ma a Szovjetunió adja Földünk ipari termelésének egyötödét. – A gazdag ismeretanyagot statisztikai adatok gyűjteménye egészíti ki.

A gondosan felsorakoztatott tények, adatok, képek (300 kép, 29 térkép, 16 színes melléklet) egyértelműen mutatják, „milyen emberi, kommunista és közösségi társadalom születhet a szabad, kizsákmányolástól mentes alkotó munkából”.

Joggal hihető, hogy a földrajztanárok tanításiukban jól felhasználható munkát, a tanulók érdekes és tartalmas olvasmányt vehetnek kezükbe.

(Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1977.)

Pósa Lajos

KÖRHINTA

A mai magyar gyermekverseknek ez a gyűjtemény nyolcvankét költőnk új verseit tartalmazza. A kötetben megtalálhatók Weöres Sándor, Tamkó Sirató Károly, Nemes Nagy Ágnes, Kormos István, Zelk Zoltán mellett még sokan mások. Csupán ízelítőül emeltünk ki néhány nevet, a fel nem soroltakkal együtt az antológia a mai magyar gyermekversestermelésnek szinte a körképét nyújtja. A kötetet Kondor Lajos illusztrálta.

(Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1977.)

Mykolas Sluckis:

NERINGA HAJFONATA

A litván író a legendák nyelvén írja meg történetét a jó szívű óriás lányról, aki hatalmas erejét a szegény emberek megsegítésére használja. Szép, népi motívumokban gazdag, jelképes értelmű és gazdag mesevilág bontakozik ki az olvasó előtt.

Fordította Rab Zsuzsa, a rajzokat Róna Emy készítette.

(Móra Kiadó–Kárpáti Kiadó, Budapest–Uzsgorod, 1976.)

A TŰZ MÁRCIUSA

A szépprózai és publicisztikai írásokat tartalmazó antológia az 1918–19-es magyarországi forradalmi korszak megjelenítése. Felvillantja a forradalmakhoz vezető út legfontosabb mozzanatait és az eszme továbbélését is a Tanácsköztársaság megdöntése után, az illegális és az emigráció éveiben.

A korszak szinte valamennyi jelentős írója hitet tett a forradalmi eszmék mellett. 33 író és neves közéleti személyiség írta a történelemnek a kötetbe foglalt krónikáját.

A kötet anyagát válogatta, szerkesztette és az utószót Farkas József írta.

(Kozmosz Könyvek, Budapest, 1977.)

Jack London:

A VASPATA

A fiatalon elhunyt, kalandos életű író egyik leghíresebb műve. A századéleji imperialista Amerikát mutatja be, de látomásként megsejteti az eljövendő munkásosztály forradalmi harcát.

Egy munkás fiatalember áll az események központjában. A munkásokkal, a munkásokért folyó harc során vezetőjüké válik és lankadatlanul folytatja küzdelmes életét. Mindenkit meg akar győzni – olvasóit is – a gazdagok kegyetlenkedéséről, uralmuk tarthatatlanságáról.

(Kozmosz Könyvek, Budapest, 1976.)

Dr. Arató Endréné–Balkovitzné Cynolter Magda
–Képes Ágnes:

NÉZZ KÖRÜL!

Az alsó tagozatos tanulónak szórakoztató olvasókönyv, a pedagógusnak tartalmas segítség a májusban megjelent *Nézz körül!* A jól sikerült válogatás a 3. és 4. osztályos anyaghoz kapcsolódik, ötleteket ad az egyes témák feldolgozásához. A sokféle műből kiragadott részlet felkelti a kisdíák kíváncsiságát az egész megismerése iránt, a felsorolt művek címe pedig használható bibliográfiát kínál további részletek kereséséhez.

(Tankönyvkiadó, Budapest, 1977.)